

A-8025

Anton Rahula

Juku ja Miku

**Laste jõulunäidend
kahes vaaluses**

~~19025~~

Eesti Haridusliidu kirjastus Tallinnas 1931

Anton Rahula

Juku ja Miku

**Laste jõulunäidend
kahes vaatuses**

Eesti Haridusliidu kirjastus Tallinnas 1931

Näidendi ettekandmise loa annab E. Haridusliit. Maanäitelavadel tuleb maksta iga ettekande eest autori tasu 2 kr., linnateaatritel kokkuleppel Haridusliiduga.

A-8095

Tegelased :

Juku, umbes 9-aastane.

Ella, ta õde, 12-aastane.

Ema, suurem tüdruk.

Naabri Miku, 10-aastane.

Naabri Helmi, ta õde.

Jõuluvana, suurem poiss või täiskasvanu.

Tähetütred — 4 enam-vähem ühepikkust
tütarlast.

K o h t : vaese asuniku tuba maal.

A e g : jõulu-eelne.

Tegelaste riietus :

Juku ja Ella riietus kehvapoolne, seevastu
aga Mikul ja Helmil on ilusamad riided.

Ema — I vaatuses vanades riietes; II —
uutes, valge põllega.

Jõuluvana — halli habemega, torumütsis
ja kasukas vanamees.

Tähetütred — valgeis tähtedega kaunistatud
kleitides ja säravais kroonides.

Esimene vaatus.

Kehva asuniku tuba.

Vastasseinas aken, mille all laud koolitarvetega. Akna kõrval raamaturiiul mitmesuguste asjadega. Toas paar-kolm viletsat tooli ja pink. Pahemal ja paremal ukсед.

EMA

(Istub pahempoolse ukse juures ja ketrab.)

JUKU

(veerib laua ääres lugeda): Em-u-el-el-i... aga mis pagan selle karuse päaga tähe nimi'nd oli? (Kratsib kukalt.) Näh, mis ta'nd oli? Aga mitte ei tule meele! Pää teisel katki nagu mstlase kasukas, aga meeles ei seisa. (Mõtleb.) Läänud meelest mis läinud! (Emale.) Kuule, ema, mis selle karuse päaga tähe nimi nüüd ikka oli?

EMA

(vokki seisma jättes): Missuguse karuse päaga? — Eks tule's näita!

JUKU

(läheb ema juure): Näe, vaata siin!

EMA

See on ju „ka“! Kas sa's „ka'd“ ka enam ei tunne?

JUKU

(laua juure tagasi minnes): Õige jah, vaat' „ka“ ta oligi. Aga nüüd pead sa, kurinahk, meeles seisma. Ja see on ka päris kerge meeles pidada: ka'l on kukal katki. (Veerib uuesti.) Em-u-el-el-i katkise kuklaga ka-a... (Mõtleb.) Mis nüüd jälle selle viguri nimi oli? Ise just kui kõhuvalus kõveras! (Lööb endale laubale*.) Oot, oot, mis ta sitika nimi'nd oli? Ah sool! Tuli meele! tuli meele! See on ju see-see ussi moodi „es“! Noh nüüd tuleb ometi sõna välja: em-u-el-el-i-ka-a-es— emuelelkaes, emuelikaes. . . no küll on aga imelik nimi! Emuelikaes! Tont teab, mis elukat see tähendab? (Emale.) Kuule, ema ae, mis elukas see emuelikaes on?

EMA

(vokki peatades): Mis asi?

JUKU

Emuelikas.

EMA

Emuelikas! Niisugust sõna polegil

JUKU

On, on. Miks ei ole! Siin seisab ta kohe tüki päälkirjas.

*) laup — otsaesine.

EMA

Küll sa, poiss, valesti loed. Too näita siial

JUKU

(Läheb emale näitama.)

EMA

Sõge laps, see on ju „mullikas“.

JUKU

(tagasi minnes): Või siis mullikas! Polegi nii hirmus loom.

EMA

(endamisi): Oh sa heldene taevas! Küll on sel lapsel ka pää otsas, just nagu puupakk! Ei see võta midagi vastu. Siis mullikas tal emuelikas! (Vangutab pääd.)

JUKU

(loeb): Em-u-el-el-i-ka-a-es, emuellikas, oh soo, mullikas. Aga kuidas see's mullikas on? (Loeb mõni kord poolvaljult omaette.) Mina ei saa arul! Aga ju ta siis ikka on, sest ega ema ometi valeta; ta oskab ju lugeda. (Loeb edasi.) J-a ja ve-a-es-i-ka-a-es ja veaesikaes, veaesikaes... jälle üks tundmatu elukas. Aga olgu. Tüki päälkiri on siis: Mullikas ja veaesikaes.

EMA

(peatab voki): Mis veaesikas, ju see vaskas ikka on! Poiss, poiss, vaata nüüd ikka paremini!

JUKU

Ah jah, see võib ta küll olla. Kuidas ma sellele varem ei tulnud! Nii siis: Mullikas ja vasikas. Päälkiri on loetud. Asume siis tüki enda kallale: Em-u-el-el-i-ka-a-es ja ve-a... ah soo, siin on ju need tuntud loomad kohe tüki alguses. (Loeb.) Mullikas ja vasikas ve-a-i-de-el-e-es-i-de. (Veerib mitu korda.) Ju see's vaidlesid on. Mis nad's vaidlesid? Es-e-el-el-e — selle ü-el-e — üle ka-u-em-be — kaumbe...

EMA

Kumb ikka!

JUKU

Kumb en-e-i-es-te—eneiste — neist te-a-är-ge-e-em targem on. Mis nad selle üle vaidlesid? Eks nad ole ühed lollid mõlemad. (Veerib edasi.) Em-i-en-a: emina...

EMA

(pahaselt): Mis eminat sa sääl jälle veerid? Loeb nagu võõrast keelt. (Hüüab.) Ella! Ella ael

ELLA

(paremalt): Mis on, ema?

EMA

Ole hää laps, õpeta veidi Jukut! Ta ei saa lugemisega kuidagi toime. Loeb teine sõnad nõnda pahurad välja, et päris häda kuulata.

ELLA

(lauale lähenedes): Juku on kangekaelne. Ta loeb ikka omamoodi ega pane tähele, kuidas koolis õpetatakse.

JUKU

(veerib ema ja Ella jutu kestes ühtepuhku edasi): O-el-e-en olen te-a-är-ge-e-m — teaärgem targem. (Sähvab Ellale korruga vahele.) Ma loen nii, kuidas ema mind õpetas. Ka-i-es-en-de-a-es: kaiesendas, kaiesendas...

ELLA

(Juku kõrvale istudes): Pole see kaiesendas ühti. Vaata kenastil!

JUKU

(trotslikult): Miks ei ole kaiesendas! Noh, vaata! Ka-i-es-en-de-a-es. Noh, kas ei ole kaiesendas? Aga parem seleta, mis see imelik sõna tähendab? Vasikas ja mullikas ta küll ei ole.

EMA

(püsti tõustes ja vokki nurka tõstes): Olge siis hääd lapsed ja õppige kenastil! Õhtuks läheb, pean minema loomi talitama. (Ära.)

ELLA

(meelitades): Juku, ole kena poiss! Hakame õppima ja kui tükk käes, siis saad jääle!

JUKU

(elavalt): Jääle jah! Naabri Miku lubas siit läbi tulla ja siis läheme ühes.

ELLA

Jah, jah, aga enne pead ikka tüki ära õppima. Hakkame siis pihtal! Kus see järg jäi? Ah siin. Noh, mis täht see on?

JUKU

Ka.

ELLA

Ei ole. Tuleta meele, mis täna klassis räägitil

JUKU

(imestusega): So-oh! Kas see pole's see karuse pääga ka? Noh, nüüd on hull lahtil! Alles veidi aja eest küsisin emalt ja ema ise veel ütles, et see on „ka“. Jah, ja mis sa's talle nimeks paned?

ELLA

See on „ka“, kui tal on „a“ järel, aga siin on tal i järel ja nüüd on ta „ki“.

JUKU

(vihaselt mõnitades): Ki, ki! „Ka“ sul „ki“! No vaat', kus alles mul koolipreili välja kukkus!

Aga vaat', mina ütlen ikka „ka“ ja karašo!

(Ukse taga koputatakse. Juku ja Ella jäävad kuulama.)

JUKU

(üles karates, rõõmsasti): See on tõesti Mikul! Ta tuleb juba!.. Sisse, sisse!

MIKU

(tuleb sisse, pühib käisega nina ja kergitab pükse, siis Jukule): Noh, Juku, kas jääle tuled?

JUKU

(kahevahel): Tuleks, aga..

MIKU

Mis „aga“! Pane müts pähe ja läheme! (Puhub kätele.) Natuke säre ilm küll on, aga selle eest on jää libe — justkui klaas! Ja kas tead veel midagi — leidsin oma vana liuraua üles ja selle annan sinu alla.

ELLA

Juku tükid ei ole veel käes. Ta õpib enne tükid kätte, siis tuleb.

MIKU

(käega lüües): Ah mis tükid! Ma vaatasin ka kord nii möödaminnes. Ei mina saanud kätte. Võib olla, et homme meid ei küsitagil

JUKU

Võib olla jah, et ei küsitagil

ELLA

Aga kui küsitakse?

MIKU

Kui küsitakse! Mis siis, kui küsitakse?

ELLA

Siis jääte kinni.

MIKU

Noh, jääme, mõni õnnetus. Surema see-
pärest ikka ei hakka.

JUKU

Kinni ma küll häämeelega ei jääks,
aga tükki ka kätte ei saa. Turtsu ja aevasta
pääle raamatu kallal. Ja oleks see veel
mõni raamat! See kõiksugu raskeid mulli-
kaid täis, väana kas või keel ära. Ega
teisedki seda tükki kätte saa.

MIKU

Jah, siis antakse tükk korrata!

JUKU

Antakse korrata jah! See on juba mehe
jutt! Ma tulen, Miku!

ELLA

Juku, sa jääd koju! Ma räägin emale!

JUKU

(ei tee kuulmagi, kahmeldab toas mütsi otsida):
Aga kus mu müts on? Kuhu ma ta eile
viskasin? Ella, kuule, kus ta on? Sa pead
ometi teadma.

ELLA

Kas sa's ei kuule, Juku, mis sulle ütlen?
Sa ei tohi minnal!

JUKU

(leiab mütsi nurgast): Ah näe, kus ta sun-
nik lesib! (Võtab mütsi, paneb pähe.) Läki siis!
(Ära.)

ELLA

(vaatab neile aknast järele): Sääl nad lähevad.
Miku ees ja Juku hüpates järele. (Istub oha-
tes laua ääre.) Mis küll—sest poisist saab!
Hakkab mõnikord emalegi vastu ja minu
juttu ei pane ta ammugi tähele. Ega Juku
nii halb polekski, aga Miku hukutab. Peaks
ta mitte enam meile tulema.

(Ukse taga koputatakse.)

ELLA

Jah, sisse!

HELMI

Tere õhtust, Ellakene! Üsna üksinda.
Kus teised on?

ELLA

Ema talitab loomi ja Juku... Kas siis
Miku sulle midagi ei ütelnud?

HELMI

Ei, mitte midagi!

ELLA

Jääle läksid. Miku tuli siia ja muudkui Jukule — tule! Ja see rumal kohe nõus Endal tükid õppimata ja kõik... Keelsin küll, aga juba mind kuuldakse!

HELMI

Olgu aga pääle niisugused. Küll pärast kahetsevad.

ELLA

Ah, mis neil ka kahetseda!

HELMI

Küll sa aga näed. Tead, Ellake, mul oleks sulle uudis rääkida, aga ma ei tohi rääkida.

ELLA

Mis uudis see's on?

HELMI

Ütle mulle, kas su ema teeb teile jõulupuu?

ELLA

Ema, jõulupuu! Mille eest? Ei emal selleks raha ole. (Kurvalt.) Kui veel isa elas, siis, mäletan, oli meil ka kord jõulupuu.

(Rõõmsasti.) Oh, küll oli seekord ikka lõbus olla! Isegi kingitusi saime. Ma sain väikese pöörlevate silmadega nuku. Ja kui ma siis, nukk kaenlas, kogu õhtu jõulupuu ümber jooksin, kuni päris ära väsisin ja viimati uhke puu all magama uinusin... Jah, magasin sääli puu all, nukk kaenlas, jõuluööd. See on mul selgesti meeles. Juku oli siis alles kiiges ja ma mängisin üksinda, kuid mul oli palju lõbusam kui nüüd.

HELMI

Aga mis siis, kui ka sel aastal sul säärased jõulud tulevad?

ELLA

Kus nad siis tulevad? Sa tead ju, kui vaesed me oleme. (Vaheaeg.) Aga sa pidid mulle ikka uudist rääkima.

HELMI

Just sellest mul oligi rääkida!

ELLA

Millest siis?

HELMI

Eks ikka jõuludest ja jõulupuust!

ELLA

Sul on nad muidugi väga lõbusad.

HELMİ

Sa ikka nii nukker! Võib-olla on jõulud sel aastal meil ühevõrra lõbusad. Oh, kui sa aga teaksid!

ELLA

Noh, eks räägi siis juba kord!

HELMİ

Ema ei lubanud küll rääkida, aga räägin ju ainult sulle. Ega sa sest kellelegi lausu?

ELLA

Ole ikka, kellele ma sest räägin!

HELMİ

(ümber vaadates, saladuslikult): Teile tuleb sel aastal ka jõulumees.

ELLA

Meile tuleb jõulumees! Kas ikka tõesti!

HELMİ

(näpuga hoiatades): Tasa, tasa!

ELLA

Aga kust su ema seda teab?

HELMİ

Ju ta siis teab. Lubanud tulla ja isegi kingitusi tuua igähele ta õppimise kohaselt. Meie Mikuga tuleme ka seks puhuks teile.

ELLA

(rõõmsasti): Tulge jah! Tulge iah! Oh et jõulud jõuaksid kord tulla!

HELMI

Aga et häid kingitusi saada, peame hästi õppima! Ja nüüd hakkame ühiselt õppima. (Võtab raamatu.)

ELLA

(kätt raamatule pannes): Jäta see praegu, Helmi! Mul on nii hää meel, et kohe praegu õppida ei saa! (Helmi ümbert kinni haardes.) Sa oled tõesti armas tüdruk, Helmi, et mulle seda rääkisid.

HELMI

(tõrjuvalt): Mine ikka! Sa oled natuke naljakas. Ma poleks pidanud seda sulle rääkima. Nüüd ei taha sa enam õppida ja võib-olla ei saa isegi magada.

ELLA

No-noh! Nii hull see asi ikka pole. Hakkame õppima! (Hakkavad lugema, igaüks salaja omaette. Peagi aga tõstab Ella silmad raamatult, vaatab naeratades publiku poole ja ütleb:) Meile tuleb jõulumees!

Eesriie.

Ex bibl. univ. Tart.

Teine vaatus.

Jõulu-laupäeva õhtu Juku ja Ella kodus. Tuba jõulude kohaselt säetud: põhku maas, puhas lina laual. Keset lauda põleb lamp. Riiulil uued paberid ja aken-de ees puhtad kardinad. Ema istub laua ääres, prillid ees, ja loeb testamendist. Juku istub põhus ja meisterdab õlgedest palmikuid. Ella istub laua ääres ema vastas ja vaatab tihti välja nagu midagi oodates.

EMA

(loeb viisiga, sääljuures kehaga õõtsutades): Oh tulge, imet vaadake.

Vaat', valgeks lä'eb pime öö:
Suur valgus paistab ülevalt,
Kuu, tähed kadund äkitselt.
Küll imeline valgus seel
See...

JUKU

Ema, millal me hakkame jõulumakki sööma?

EMA

Kannata ikka, pojal! Vorstid pole veel soojad. (Loeb edasi.) Küll imeline valgus seel
See pole vana päikene.

JUKU

Aga ema, miks meile jõulumees ei tule?

EMA

Kust ma seda tean! Ju te pole küllalt hääd lapsed, et ta ei tule.

JUKU

Oh ema, palju halvemaile tuleb jõulumees. Näiteks Raasiku Juss, igavene võrukael, aga igal jõulul saab hulga kinke ja särava jõulukuuse. Jõuluvana hakkab õige vanaks minema, et enam õigust ei tee. Jussi sarnaseile poistele poleks küll jõuluvana vaja...

ELLA

Aga jõuluõhtu pole veel möödas, Juku! Võib olla, et jõulumees tuleb alles.

JUKU

Kust ta tuleb? Ta käib säääl, kus ta alati käimas.

EMA

Jätke nüüd säärane jutt ja kuulake jõululugu. (Loeb.)

See pole vana päikene.
Kõik ilma nagu muudab ta,
Mis ime peaks nüüd sündima?
Sest...

JUKU

Ei tea, kas naabri Miku täna ka meile tuleb?

EMA

Oh sind küll oma pärimisega! Ei lase, et jõuluõhtu salmigi ära loed. Mis see naabri Miku siis täna siia tuleb meie kehvi jõule vaatama? Eks tal ole kodus kõike küllalt.

ELLA

Aga Helmi tuleb, ta lubas.

EMA

Näh, kui ta just lubas... Kus nüüd mu luujärg jäi?

Mis ime peaks sündima,
Sest taeva vägi rõõmustab
Ja lauldes seda kuulutab,
Et... (Ukse taga koputatakse.)

JUKU

(üles karates): Koputatakse!

ELLA

(samuti üles tõustes): Ehk ongi nemad!

EMA

(prille ära võttes): Tulge aga sisse!

MIKU ja HELMI

(tulevad sisse): Tere õhtust ja rõõmsaid pühil

EMA

Tere, tere, lapsed! Suur tänu soovimast!
(Ellale.) Ella, paku sa võõrastele istet!

MIKU

Oh mis nüüd enam istmest, kui põhk maas.

ELLA

Jah, istume juba põhku!

HELMI

Miku, sa unustasid oma uudise ukse taha.

MIKU

Ah jah! Kas teate, mis ma nägin?

ELLA ja JUKU

Ei tea! Mis sa siis nägid?

MIKU

Üks suure kasukaga, kõrge mütsiga ja pika habemega mees tuli siia poole!

JUKU

Kes see's oli?

ELLA

Tulge nüüd ometi istuge ja rääkigel
(Kõik istuvad.)

MIKU

(räägib õhinaga): Jah, suur koti-mürakas oli teisel seljas, pikk kepp käes ja mõned särgiväel tüdrukud sörkisid kannul.

EMA

Mis jutt see nüüd on? Kes siis talvel särgiväel?

JUKU

Kuule, poiss, sa luiskad. Näe, kõrvad suitsevad!

MIKU

Luiskad! Kus ma's luiskan! Tõsi mis tõsil! Võib-olla tulevad siiagi sisse, küll siis näete!

ELLA

Ehk oligi see jõulumees!

HELMI

Muidugi oli jõulumees! (Poistele.) Aga poisid, kuidas on lugu teiega, kui ta ehk midagi küsima hakkab?

MIKU

Küsigul!

JUKU

Küsigu jah, mis siis!

HELMI

Aga mis te talle vastate? Või näitate oma liulaskmise osavust?

MIKU

Arvad, et talle liulaskmine ei meeldi?

HELMİ

Muidugi meeldib! Aga veel enam meeldiksid talle teie teadmised.

JUKU

Mis te's meie eest muretsete? Katsuge endiga valmis saada... Kes teab, kas tulebki siia.

MIKU

Mis ta jõuab igal pool käia.

ELLA ja HELMI

(naerdes): Ah, ah, ah! Poistel hirm nahas.

JUKU

Mis? Kel on hirm nahas? Las' aga tulla, kui ta on tulija.

MIKU

Ja arvate, et me midagi ei mõista? Kuigi me nii väga palju pole õppinud, teame niipalju ammugi kui sellele vanale mehele tarvis.

HELMİ

Eks kuule! Võib-olla ei mõista isegi „Jõulumehelaulugi“, mida koolis juba kaua lauldud!

JUKU

No, no, nii hull asi ikka pole. Kas tahate, et loen? (Loeb.) Kallis päev meil täna

käes, rõõmu tunneb rind. [Mured mustad kadund ä'ä, kurbus peitnud end. Armas, kallis jõuluvana... jah jõuluvana. (Tüdrukud itsitavad isekeskis.) Sind me täname, et... et... Noh, Miku, loe sa edasi!

ELLA ja HELMI

(Naeravad.)

ELLA

Oi, oi, Juku, sa ei teagi seda!

HELMİ

Noh, Miku, katsu sina!

MIKU

Eks näe mul asja, kellele ma pean lugema! Mõned koolipreilid te mul ära ei ole. Eks te pärast kuule.

HELMİ

No-jah, eks me's kuule!

(Helmi ja Ella räägivad tasakesi omavahel.)

JUKU

(tõuseb üles, Mikule): Tule kord siia, Miku. (Tulevad kahekesi ettepoole.)

MIKU

Mis on?

JUKU

Kui vaataksime raamatust seda laulu kord järele. Võib küll olla, et ta küsib just seda.

MIKU

Võiks küll, kus su raamat on?

JUKU

Sääl riiulil!

MIKU

Võta siis nii, et teised ei näe!

JUKU

(Läheneb riiulile ja hakkab otsima raamatut.)

ELLA

Mis sa otsid, Juku?

JUKU

Ei midagi, ma... ma... pidin Mikule näitama...

ELLA

Mida sa pidid näitama?

JUKU

Miku, mida ma pidin ikka sulle näitama?

MIKU

(kimbatuses): Sa pidid näitama seda, seda, mis ta'nd oli... Ah soo, postkaarti, mis sul pidi olema sääl laulmisraamatu vahel.

JUKU

Õigus neh. Ah siin see raamat ongi!
(Võtab raamatu ja istub Miku juure. Võtab raamatu
lahti. Tasa Mikule.) Näe juhtuski see laul.
(Vaatab kord tagasi tüdrukute poole.) Hakkame
usinasti õppima!

MIKU

Hakkame jah! (Valjusti.) Päriskena pilt
kohe! (Hakkavad usinasti lugema.)

HELMI

(Ellale): Läheme vaatame ka seda Juku
kena pilti! (Tõusevad üles ja vaatavad poiste selja-
tagant.)

ELLA

Kus see pilt on, Juku?

JUKU

Mis pilt? Eks mängige edasil! Mis te
meid segatel!

HELMI

(naerdes): Ah, nad loevad ju „Jõulumehe
laulu“ usinasti!

MIKU

Noh, kas siis täna õhtul lugeda ei tohi?
Näe, ema loeb ka laua ääres.

HELMI

Muidugi, muidugi, aga on vist pisut hilja õppida. (Jutusumin ukse taga.)

ELLA

Kuulge, ühed tulevad! (Ukse taga lauldakse mingisugust jõululaulu. Poisid peidavad raamatu põhu alla. Ema võtab prillid ninalt ja suleb raamatu. Lapsed tõusevad püsti ja jäävad kuulatama. Pärast laulu lõppu tuleb jõuluvana 4 tähetütrega sisse. Jõuluvana tuleb kõige ees. Tema järele I tähetütar jõulupuukesega ja teised selle järele.)

JÕULUVANA

Tere õhtust, armsad lapsed ja pereema!
Rõõmsaid pühi teile!

LAPSED

Tere, tere, hää jõuluvana! Täname soovimast!

EMA

Tere, tere! Oh sa kallis aeg, või meid tuldi ka vaatama! Ja missugune tore kuusk veel! Kes siis need valged lapsed on?

JÕULUVANA

Need on tähetütred, mu usinad aitajad!

EMA

Või tähetütred. Pange siis kuusk lauale, see teil raske kanda!

I TÄHETÜTAR

(Paneb kuuse lauale.)

EMA

Jõuluvana ehk võtab meil istet ka. Olete muidugi pikast reisist väsinud.

JÕULUVANA

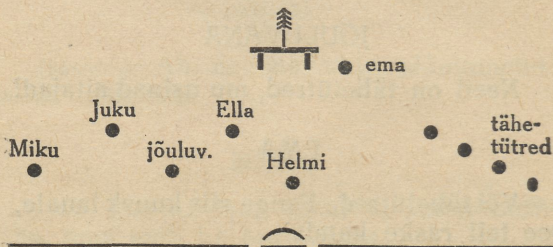
(istudes): Näh, eks see rändamine väsita. Jõulu-laupäeva õhtul, millal kõik puhkavad, on mul kõige raskem töö. Aga mis sa teed, väikesed „mehed“ tahavad vaatamist. Ka siinseid lapsi tuli hulga aja tagant vaatama.

LAPSED

Ole terve tulemast, hää jõuluvana!

JÕULUVANA

Nii, nii! Tänu on alati ilus kuulata. Kogunege siis mu ümber. (Lapsed kogunevad jõuluvana ümber järgmiselt:)

JÕULUVANA

(koti poole näidates, mis ta ees): Siin kotis, lapsed, on mõndki. On hädad ja ka halba. Igaüks saab säält nii kuidas ta on väärt. Eks näe, missuguste kingituste osaliseks teie saate.

JUKU

(Võtab õlgedest raamatu ja püüab viimsel silmapilgul säält midagi vaadata.)

JÕULUVANA

Noh, Ellake, loe mulle „Vanemate sõna“.*)

ELLA

(Loeb kena mõnuga.)

JÕULUVANA

Väga ilus! Oled nähtavasti väga usin ja hää laps. Siin on sinu kink!

ELLA

Täna!

JÕULUVANA

Nüüd loeb Helmi mulle „Emale“!

*) Ettekantavad luuletused võib lavastaja ka ise valida.

HELMİ

(Loeb samuti nagu Ellagi.)

JÕULUVANA

Väga armas! Oled usinasti õppinud.
Selle pakikese annan sulle!

HELMİ

Täna!

JÕULUVANA

Aga nüüd loeb Miku mulle „Jõululaulu“.

MIKU

(hakkab väriseval häälel ja kogeldes lugema):
Oh lapsed!.. Oh poisid.. tulge ja tõta-
ke siit ära... siit ära jah... sinna (Juku
poole sosinal) ütle nüüd, loll, kuhu kohta?

JUKU

(pooleldi tasa): Petlemma.

MIKU

Ah jah, siit ära sinna Petlemma.

ELLA ja HELMI

(Hoiavad naeru.)

JÕULUVANA

Miks sa's lapsi siit ära kutsud? Kas sulle siin praegu ei meeldi? Ehk ütled mulle veel enne, kui palju on 8×7.

MIKU

Ah 8×7? (Mõtleb.) 87.

JÕULUVANA

Või nii palju! Aga 4×5?

MIKU

45!

JÕULUVANA

Nii, nii! Saad ka kingi, mille väärt sa oled. (Annab pikerguse pakikese.)

MIKU

Tänan!

JÕULUVANA

Juku loeb mulle nüüd, kuidas ta kooli tõttab.

JUKU

(kohmetult): Jütsikene tõttab kooli... Jütsikene tõttab kooli... käes tal tahvel... tahvel ja raamatud... Ta astub... ta astub rõõmuga (Lööb Mikule küünarnukiga külge, et see talle ette ütleks.)... rõõmuga teele jah... (Et Miku teda ei aita, siis astub talle varvastele.) Astub...

MIKU

(poolvaljusti): Ai, ai, ai! Astub, astub!
Miks siis mulle varvastele astud?

JÕULUVANA

Oma teadmistega istud sa Mikuga
ühel pulgal. Siin on sinu kink!

JUKU

Tänan!

JÕULUVANA

See pakikene siin on aga emale, kes
teie eest ei väsi hoolt kandmast.

EMA

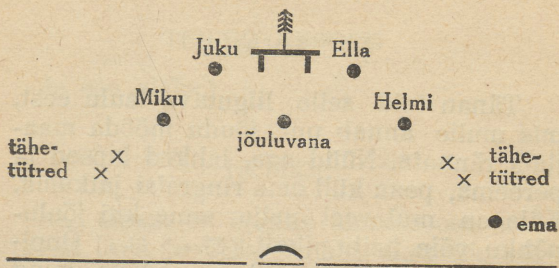
(puigeldes): Oh mis te'nd ka mulle va-
nale inimesele. Tänan väga! Suur tänu,
kallis jõuluvana.

JÕULUVANA

Lahti ei tohi te oma pakke teha enne
kui ma siit olen lahkunud. Tähetütred
süütavad meile jõulupuu ja siis tahaksin
kuulata teie laulu.

TÄHETÜTRED

(Süütavad jõlukuuse, tõstavad ta lauaga keset
põrandat — jõuluvana seljataha — ja asuvad ise-
laste juure järgmiselt:)

JÕULUVANA

Noh, laske siis hääled heliseda.

(Lapsed ühes tähetütardega laulavad Jõulumehelaulu Tähekese viisil:)

Kallis päev meil käes on täna,
Rõõmu tunneb iga rind.
Mured mustad kadund ära,
Kurbus peitu pugend end.

Armas, kallis Jõuluvana!
Sind me kooris täname
Sinu lahkusest me kaua
Rõõmuhelil laulame.

Sinu kodu laane vilus,
Kuusikuse metsa sees.
Külvad rõõmu inimellu
Pühal, kallil jõuluööl.

Ela kaua kuldseid päivi
Särasilmaliste reas!
Viibi, viibi, taadikene,
Õnnelike laste seas!

JÕULUVANA

Täna teid selle liigutava laulu eest, mis mulle annab uut jõudu mööda maailma rännata. Nüüd aga, lahked lapsed ja pereema, pean küll oma ringreisi jätkama. Käia on mul veel palju, enne kui jõulupõhku võin heita pikali. (Tõuseb üles.) Õppige siis hoolega, lapsed, ja oodake mind tuleval aastal paremate kinkidega! Nägemiseni!

LAPSED

Nägemiseni, kallid jõuluvana!

EMA

Hääd teed ja hääd tervist sulle, hää vanake!

JÕULUVANA

Täna, täna! (Läheb tähetütardega minema.)

HELMİ

(Kui jõuluvana ära läinud.) Nüüd istume põhku ja vaatame, mis kellelegi kingiks antud.

TEISED LAPSED

Istume, istume!

(Lapsed istuvad. Miku ja Juku teistest kaugemal, ema laua ääres.)

HELMİ

Ärge veel avage! Ma teeksin ühe ettepaneku.

TEISED LAPSED

Ja see oleks?

HELMI

See oleks, et igaüks annaks osa oma kingist Ella ja Juku emale, olgu siis see kink kui hää või halb tahes.

EMA

Oh, mis te'nd. Hoidke aga igaüks endale.

LAPSED, PÄÄLE HELMI

(õhinaga): Osa emale! Oleme nõus, oleme nõus!

HELMI

Ja nüüd siis kingid välja!

(Kõik asuvad pakikesi päästma.)

ELLA

(Kes oma pakikese kõige enne avanud. Pakis on uued kingad, sukad ja rätik.) Ui, ui, kui kenad kingad! Missugused toredad sukad ja kena villane rätik. Näe, Helmi! Vaata, emal! (Läheb emale näitama.)

EMA

Oi, oi, kui tore! Noh nüüd on sul hää koolis käia!

HELMI

Aga vaadake, mis on mull! Oi, oi, oil Küll on tore kampsun, soe müts ja põll.

JUKU ja MIKU

(On ka vahepääl oma pakid avanud. Neis on kasevitsad. Nad vahivad tummalt nende ees lamavaid vitsu ja heidavad vahete-vahel pilke õdede kinkidele.)

ELLA

(Jukule): Noh, Juku, näita, mis sa said?

HELMI

Ja, sina, Miku?

ELLA ja HELMI

(korraga): Vitsad!

EMA

(poistele ka lähenedes): Mis te'nd ikka räägite. Ongi.

(Vaikus.)

JUKU

Ju me siis oleme need ära teeninud.

MIKU

(üles tõustes): Need oleme ära teeninud jah! Ja kui teie, Ella ja Helmi, oma kingist osa emale annate, siis teeme meie sedasama.

JUKU

(osa vitstest emale andes): Hoiad need raod endale mälestuseks, ema, sest need tulevad sulle meele seda päeva, mil su vallatust pojast on saanud korralikum poiss.

MIKU

Ka minult, naabriema, võta vastu sama-sugune kink, sest mina olingi see, kes Jukut ta ülesannete juurest ära meelitas.

EMA

(liigutatult): Täna teid, hääd lapsed! Need vitsad on mulle kalleimaks kingiks.

HELMI

Ka meie Ellaga anname sulle oma osa, kuigi meie kink pole vendade oma vääriline. Siin on sulle põll.

ELLA

Ja minu poolt villane rätik.

EMA

Tänan, tänan, tütred!

ELLA

Aga nüüd teeme, Helmi, oma kinkidega vennaste osa, sest kui jõuluvana siin oleks, saaksid vennad kõige paremad kingid. (Jukule.) Siin on sulle, Juku, soojad sukad. Neist aitab sulle küllalt.

JUKU

Tänan, Ellake! Ja minu poolt need mõned vitsaraod!

HELMI

Ja, sulle, Miku, minu poolt talvemüts.

MIKU

Tänan! (Annab Helmile ka mõned vitsaraod vastu.)

ELLA

(kui kingid jagatud): Aga mis nüüd teeme?

HELMI

Teeme ludimängu!

POISID

Teeme ludi jah!
(Lapsed istuvad maha.)

MIKU

Ema, tule sina ka!

TEISED LAPSED

Jah, ema ka! Ema ka!

EMA

Jätke nüüd mind, vana inimest, ikka
väljal!

JUKU

(tõuseb üles ja läheneb emale): Ei, meie ei
jätä enne kui tuled. Ema, miks sa ikka
ütled vana ja vana? Mis vana sa oled?

EMA

(tulles): Oh teid küll! Panevad ka va...
ah soo... noore inimese mängima. (Istub
laste sekka.)

HELMI

Aga ludi?

ELLA

Ma toon ludi! (Toob riulilt ludi. Viskab
mängijate keskele ja ludi hakkab lauldes liikuma.)

Eesriie.

Lõpp.

Hind 75 senti.